

ПРЕГЛЕД НА ЕМИСИОННО-
КАСОВАТА ДЕЙНОСТ
ЮЛИ – СЕПТЕМВРИ 2025

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Съдържание

I. Пари в обращение (банкноти и монети извън касите на БНБ).....	3
1. Динамика на парите в обращение	3
2. Динамика и номинален строеж на банкнотите и разменните монети в обращение.....	4
II. Неистински и преправени банкноти и разменни монети	7
III. Негодни банкноти и разменни монети.....	8

© Българска народна банка, 2025
1000 София, пл. „Княз Александър I“ № 1
Интернет страница: www.bnb.bg

Информацията, публикувана тук, може да се ползва без специално разрешение,
единствено с изрично посочване на източника.

ISSN 2815-2662 (онлайн)

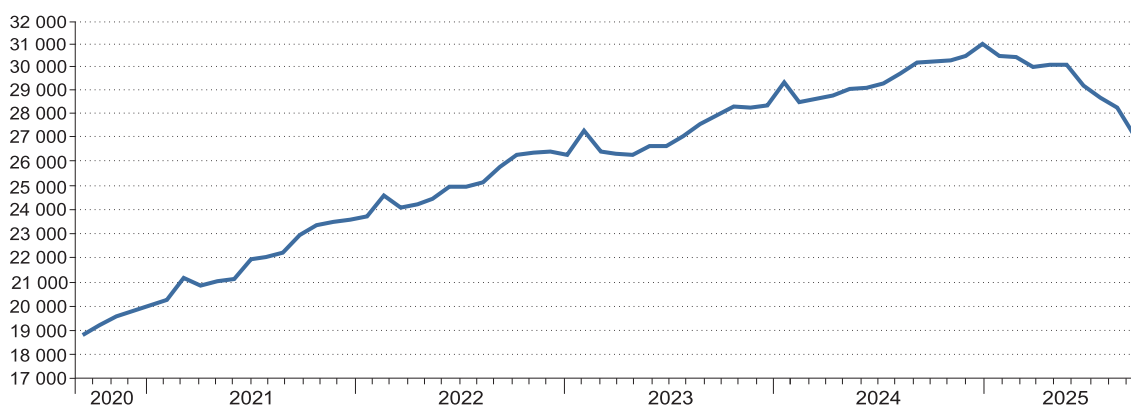
I. Пари в обращение (банкноти и монети извън касите на БНБ)

1. Динамика на парите в обращение¹

В края на септември 2025 г. в обращение бяха 27 224.1 млн. лв. За едногодишен период (спрямо края на септември 2024 г.) те намаляха с 10.3%, или с 3132.3 млн. лв. Намалението на парите в обращение е резултат от постепенното освобождаване от страна на населението и бизнеса от запасите им от налични пари в контекста на предстоящото от 1 януари 2026 г. приемане на еврото за законно платежно средство в Р България.

Пари в обращение (септември 2020 г. – септември 2025 г.)

(млн. лв.)

Източник: БНБ.

През юли – септември 2025 г. парите в обращение намаляха с 2098.9 млн. лв., или със 7.2% в сравнение с края на юни 2025 г. И през трите месеца на този период парите в обращение отбелязаха отрицателен месечен растеж, като най-голямо бе намалението им през септември (-4.1%).

Пари в обращение

(млн. лв.)

	30 септември 2024 г.	30 юни 2025 г.	30 септември 2025 г.
Пари в обращение – общо, (в т. ч.)	30 356.4	29 323.1	27 224.1
Банкноти	29 739.1	28 688.3	26 601.8
Разменни монети	615.3	632.9	620.4
Възпоменателни монети	2.0	1.9	1.9

Източник: БНБ.

В края на септември 2025 г. дялът на банкнотите в общата стойност на парите в обращение бе 97.71%, а на разменните монети – 2.28%. През третото

¹ В това число банкноти и разменни монети, емисии след 5 юли 1999 г., включително изтеглените от обращение без краен срок на обмяна, и възпоменателни монети, емисии след 5 юли 1999 г., включително изтеглените от обращение с ненастъпил краен срок на обмяна.

тримесечие на годината делът на банкнотите намаля с 0.12 процентни пункта за сметка на същото увеличение на дела на разменните монети.

През третото тримесечие на 2025 г. БНБ пусна в обращение сребърна възпоменателна монета на тема „175 години от рождението на Иван Вазов“ от серията „Българско възраждане“, с номинална стойност 10 лева. В съответствие с приетата от Управителния съвет на БНБ „Програма за отсичане на възпоменателни монети и отпечатване на възпоменателни банкноти за 2025 година“ до края на годината следва да бъдат емитирани още две нови възпоменателни монети.

Към 30 септември 2025 г. делът на възпоменателните монети в общата стойност на парите в обращение бе 0.01% и се запази без промяна спрямо края на юни 2025 г.

2. Динамика и номинален строеж на банкнотите и разменните монети в обращение²

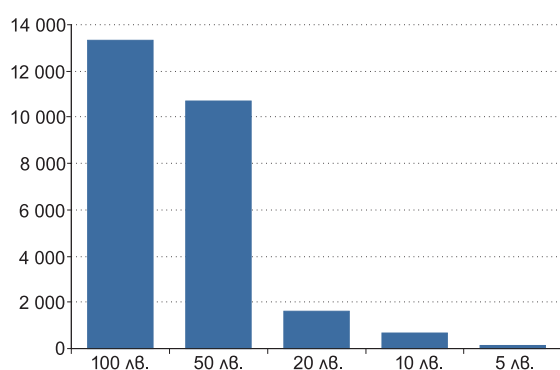
В края на септември 2025 г. в обращение бяха 533.7 млн. броя банкноти, които са с 6.3% по-малко в сравнение с края на юни 2025 г. За същия период общата им стойност намаля със 7.3%, достигайки към 30 септември 26 557.9 млн. лв.

Средната по стойност банкнота в обращение в края на третото тримесечие на 2025 г. бе 49.76 лв., което представлява намаление с 0.54 лв. спрямо края на второто. За едногодишен период стойността ѝ се е повишила с 0.67 лв., или с 1.4%, вследствие главно на все още значителното количество банкноти от по-високите номинали, които продължават да циркулират в паричното обращение.

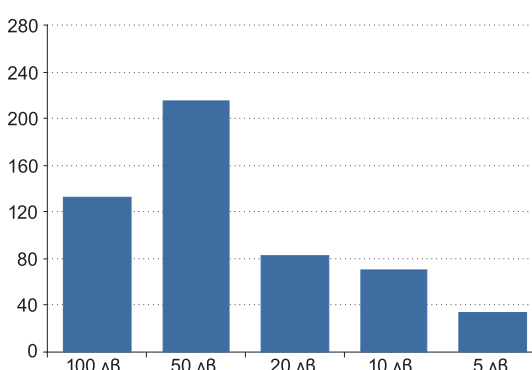
С най-голям дял (40.21%) в общия брой на банкнотите в обращение в края на третото тримесечие на 2025 г. продължи да е банкнотата от 50 лева, като към 30 септември в обращение бяха 214.6 млн. броя банкноти с този номинал. С най-малък дял (6.26%) беше броят на банкнотите с номинал 5 лева.

Структура на банкнотите в обращение към 30 септември 2025 г.

(по стойност, млн. лв.)

(по брой, млн.)

Източник: БНБ.

Спрямо края на юни 2025 г. в структурата по брой на банкнотите в обращение нараснаха дяловете на номиналите от 5, 10 и 20 лева, като най-голямо бе увеличението (с 0.39 процентни пункта) на дела на 20-левовете банкноти. За същия период дяловете на банкнотите с номинална стойност от 50 и 100 лева намаляха,

² Банкнотите с номинали 5, 10, 20, 50 и 100 лева, емисии след 5 юли 1999 г., и разменните монети с номинали 1, 2, 5, 10, 20 и 50 стотинки и от 1 и 2 лева, емисии след 5 юли 1999 г., които са законно платежно средство.

като по-голямо (с 0.60 процентни пункта) бе намалението на дела на 50-левовете банкноти.

За едногодишен период броят на банкнотите в обращение намаля със 71.2 млн. (11.8%), а стойността им – с 3137.1 млн. лв. (10.6%). За период от една година бе отчетено намаление на броя на банкнотите от всички номинали, като с по-бърз темп се понижи броят на банкнотите от по-високите номинали (50 и 100 лева).

Спрямо края на септември 2024 г. в структурата по брой на банкнотите в обращение намаляха дяловете на тези от 10, 20 и 50 лева, като по-съществено бе понижението на дела на 50-левовете банкноти (с 1.30 процентни пункта). Спрямо същия период дяловете на банкнотите от 5 и 100 лева се увеличиха, като по-голямо (с 1.46 процентни пункта) бе повишението на дела на 100-левовете банкноти.

В края на септември 2025 г. общата стойност на намиращите се извън касите на БНБ банкноти с номинал 100 лева бе 13 316.2 млн. лв., което представлява най-големият дял (50.14%) в структурата по стойност на банкнотите в обращение. С най-малък дял (0.63%) бе стойността на банкнотите с номинал 5 лева.

Спрямо края на юни 2025 г. в структурата по стойност на банкнотите в обращение дяловете на банкнотите от 50 и 100 лева намаляха, като по-голямо (с 0.17 процентни пункта) бе понижението при стойността на 50-левовете банкноти, а дяловете на банкнотите от 5, 10 и 20 лева нараснаха, като най-значително (с 0.39 процентни пункта) бе увеличението на дела по стойност при 10-левовете банкноти.

В структурата по стойност на банкнотите в обращение за едногодишен период нарастване бе отчетено при дела на банкнотите с номинал от 5 и 100 лева, като по-съществено (с 2.28 процентни пункта) бе то при 100-левовете банкноти. Дяловете на останалите номинали намаляха, като най-голямо бе понижението на дела на банкнотите от 50 лева – с 1.87 процентни пункта.

В края на септември 2025 г. в обращение бяха 3381.9 млн. броя разменни монети, които бяха с 2.5 млн. броя, или с 0.1% повече в сравнение с броя им в края на юни. За същия период обаче общата им стойност намаля с 12.5 млн. лв., или с 2.0%.

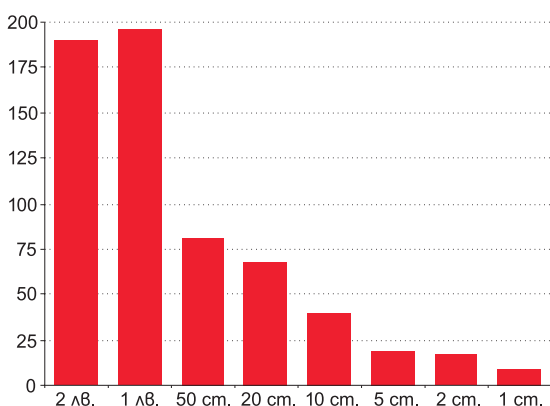
Средната по стойност разменна монета в обращение в края на третото тримесечие на 2025 г. бе 0.18 лв. и е намаляла с 0.01 лв. както спрямо края на второто тримесечие, така също и за едногодишен период.

Променя се общата тенденция към увеличаване на броя на разменните монети в обращение от всички номинали. Увеличение се наблюдаваше при броя на разменните монети от 1, 2, 5, 10 и 20 стотинки. През третото тримесечие на 2025 г. най-голямо в процентно изражение (с 0.7%) бе нарастването при разменната монета с номинал 10 стотинки, а най-малко (с 0.3%) – на броя на монетите от 1 стотинка. Намаление беше отчетено при разменните монети от 50 стотинки и от 1 и 2 лева, което бе най-голямо при монетите от 2 лева – с 3.9%.

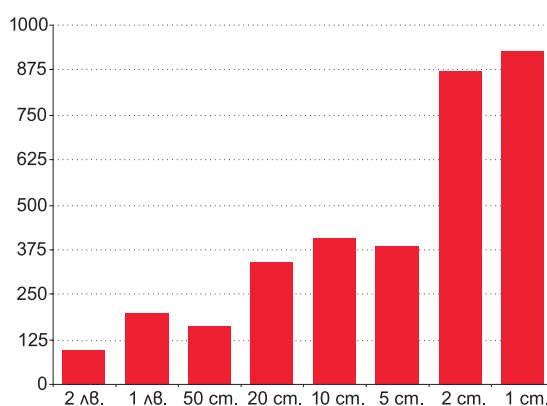
За едногодишен период общият брой на разменните монети в обращение се увеличи с 66.7 млн. (2.0%), а стойността им – с 5.0 млн. лв. (0.8%). Нарастване за периода бе отчетено при броя на разменните монети от 1, 2, 5, 10, 20 и 50 стотинки, което бе най-голямо при 20-те стотинки – с 4.0%. За период от една година броят на разменните монети от 1 и 2 лева намаля, като по-съществено бе намалението при монетите от 1 лев – с 0.9%. В края на септември 2025 г. в обращение бяха 195.5 млн. броя от тях, което представлява намаление с 1.7 млн. броя.

Структура на разменните монети в обращение към 30 септември 2025 г.

(по стойност, млн. лв.)

(по брой, млн.)

Източник: БНБ.

Най-голям дял (27.40%) в общия брой на разменните монети в обращение в края на третото тримесечие на 2025 г. имаха монетите от 1 стотинка, като към 30 септември извън касите на БНБ бяха 926.7 млн. броя с този номинал. С най-малък дял (2.81%) бе броят на монетите от 2 лева.

В структурата по брой на разменните монети в обращение спрямо края на предходното тримесечие дяловете на монетите от 50 стотинки и от 1 и 2 лева намаляха в интервала от 0.01 до 0.16 процентни пункта. За същия период дяловете на монетите от 1, 2, 5, 10 и 20 стотинки нараснаха в тесен интервал – от 0.03 до 0.07 процентни пункта.

За едногодишен период в структурата по брой на разменните монети в обращение бе отчетено намаление на дяловете на монетите от 1 стотинка и от 1 и 2 лева в интервала от 0.07 до 0.34 процентни пункта. За същия период дяловете на монетите от 2, 5, 10, 20 и 50 стотинки нараснаха в интервала от 0.04 до 0.20 процентни пункта.

Въпреки общата тенденция към намаляване на парите в обращение от началото на 2025 г., продължаващото нарастване на разменните монети в обращение (при значителен спад в темпа) е главната причина за положителния растеж на стойността им на годишна база. За разлика от предходни периоди, основен принос за общото им нарастване по стойност имаха разменните монети от по-ниските номинали. За едногодишен период към края на септември 2025 г. монетите от 20 стотинки в обращение нараснаха с 2.6 млн. лв. (4.0%). Делът им в общата стойност на монетите в обращение в края на септември 2025 г. нарасна с 0.27 процентни пункта, а за едногодишен период той се увеличи с 0.33 процентни пункта. С най- висок дял (31.52%) в обращение продължи да е стойността на монетите от 1 лев, а с най-малък (1.49%) – стойността на монетите от 1 стотинка.

Спрямо края на предходното тримесечие в структурата по стойност на разменните монети в обращение с 0.23 и 0.62 процентни пункта намаляха дяловете на номиналите от 1 и 2 лева. Спрямо същия период дяловете на монетите от 1, 2, 5, 10, 20 и 50 стотинки нараснаха в интервала от 0.03 до 0.27 процентни пункта.

За едногодишен период в структурата по стойност на разменните монети в обращение с 0.53 и 0.35 процентни пункта намаляха дяловете на монетите от 1 и 2 лева. За същия период дяловете по стойност на разменните монети от 2, 5, 10, 20 и 50 стотинки нараснаха в интервала от 0.04 до 0.33 процентни пункта. Стойността на монетите от 1 стотинка им определя дял от 1.49%, колкото беше и в края на септември 2024 г.

II. Неустински и преправени банкноти и разменни монети

За периода юли – септември 2025 г. в Националния център за анализ на БНБ бяха задържани общо 2896 броя неустински български банкноти, циркулирали в паричното обращение.

Брой на неустинските български банкноти (юли – септември 2025 г.)

	100 лева	50 лева	20 лева	10 лева	5 лева
Нециркулирали банкноти	0	0	0	0	0
Циркулирали банкноти	91	2748	51	6	0

Източник: БНБ.

Делът на задържаните през третото тримесечие неустински банкноти спрямо общия брой на банкнотите в обращение към края на септември 2025 г. бе 0.000543%.

В общия брой на задържаните през третото тримесечие на 2025 г. неустински български банкноти най-голям бе дялът на тези от 50 лева (94.89%). Броят на задържаните 50-левови неустински банкноти представлява 0.00128% от общия брой на намиращите се в обращение в края на септември 2025 г. банкноти с този номинал. По-малки са дяловете на неустинските банкноти от 100 и 20 лева, съответно 3.14% и 1.76%. С най-малък дял (0.21%) бяха задържаните неустински банкноти от 10 лева.

В периода юли – септември 2025 г. бяха регистрирани и задържани общо 138 броя неустински български разменни монети, от които 6 броя циркулирали в паричното обращение. Сред задържаните неустински разменни монети най-голям беше броят на тези от 2 лева – 134. Относителният дял на задържаните през третото тримесечие неустински разменни монети в общия брой на монетите в обращение към края на септември 2025 г. бе 0.000004%.

В изпълнение на законовите си функции по извършването на експертна оценка на чуждестранни банкноти, задържани на територията на България, през третото тримесечие на 2025 г. в БНБ бяха регистрирани и задържани неустински чуждестранни банкноти, както следва: 423 броя евро (в това число 103 циркулирали в паричното обращение), 165 броя щатски долари, циркулирали в паричното обращение, и 3 банкноти от други чуждестранни валути, циркулирали в паричното обращение.

III. Негодни банкноти и разменни монети³

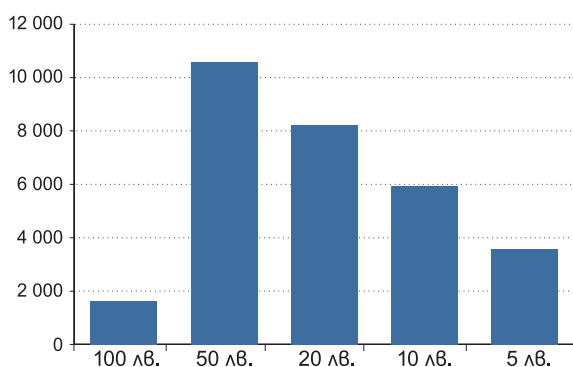
При машинната обработка на постъпилите през третото тримесечие на 2025 г. в БНБ банкноти като негодни за последващо използване в паричното обращение бяха отделени 29.9 млн. броя банкноти. Те представляват 8.91% от общия брой на обработените за отчетния период банкноти.

В резултат на машинната обработка на банкнотите през третото тримесечие на 2025 г. с най-голям дял в общия брой на отделените като негодни банкноти бяха тези с номинал 50 лева (35.28%), следвани от банкнотите от 20 лева (27.48%) и от 10 лева (19.95%). По-малки бяха дяловете на отделените като негодни банкноти от 5 и 100 лева, съответно 11.85% и 5.43%.

През третото тримесечие на 2025 г. при обработката на разменни монети в БНБ като негодни за паричното обращение бяха отделени 464.3 хил. броя. Те представляват 1.53% от общия брой на обработените за отчетния период разменни монети.

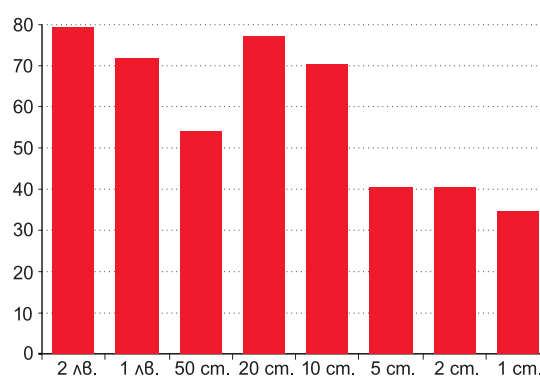
Негодни банкноти (юли – септември 2025 г.)

(хил. бр.)

Негодни разменни монети (юли – септември 2025 г.)

(хил. бр.)

Източник: БНБ.

С най-голям дял в общия брой на отделените през третото тримесечие на 2025 г. негодни разменни монети бяха тези с номинал 2 лева (16.91%), следвани от 20, 50 и 10 стотинки с дялове съответно 16.46%, 15.38% и 14.98%. Останалите номинали разменни монети имаха дялове между 7.43% и 11.50%.

³ „Негодна банкнота“ е тази, която е похабена при употребата ѝ в наличнопаричното обращение, вследствие на което е замърсена, захабена, с износен релеф, смачкана, с поставен знак или текст (например рисунки, подписи, надписи и др.) или с избледнели цветове.

ISSN 2815-2662 (ОНЛАЙН)

ХУДОЖЕСТВЕННОТО ОФОРМЛЕНИЕ НА КОРИЦАТА Е РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА
НА СКУЛПТУРНАТА ГРУПА „ХЕРМЕС И ДЕМЕТРА“, ДЕЛО НА КИРИЛ ШИВАРОВ,
РАЗПОЛОЖЕНА НА ЮЖНАТА ФАСАДА НА СГРАДАТА НА БНБ